

رأى دادگاه عمومي در هیئت عمومي طرح می شود

اگر مرجع تجدیدنظر دیوانعالی کشور باشد

بیوست و شخصی به نام «ت» مجرح و به بیمارستان بهارلو منتقل گردیده است. مأمورین گشت پاسگاه به بیمارستان تبریز و در مراجعت گزارش داده اند برای اظهارات سنتگان درجه اول مقتول، فردی به نام «ر» نامبره را مورده بود کرده است، همسر متوفی در پاسگاه اظهار داشته در منزل در حال استراحت بودم اطلاع پیدا کردم متهم مزاحم خترم شده که مورد اختراض شوهرم واقع و متهم با شوهرم ریگر شده و حال شوهرم به خود ره و به بیمارستان منتقل شده است. متهم در پاسگاه گفته است حدود ساعت ۱۶ از حمام می‌آمد سرکوه خود مدان آقای «ت» را دید و گفت برادرت بدخترم متلک گفته، به همین جهت اقدام به فحاشی نسبت به من کرده و با کیسه لاستیک که در دستش بوده به سر زده، دائی ام رسید و را به داخل منزل انداخت و من به لحظه اینکه پیرمرد بوده بیشان را نزدم، مردم گفتند آقای «ت» بیهوش شده و دایی من به نام صفر او را به بیمارستان بهارلو رسانده و شنیدم بود کرده، گزارش پاسگاه حاکی است طرفین در یک سوچه اقامات دارند و کسی حاضر به ادائی شهادت می‌باشد. با وصول گزارش پاسگاه و ارجاع پرونده شعبه ۳۵ دادگاه عمومی تهران رئیس دادگاه از متهم حقیق و به ارتکاب قتل شبه عمدی به وی تهییم یهایم نموده، متهم همان اظهارات خود در پاسگاه را تکرار گفته است: به من گفت داداشت جلوی دخترم را گرفته به ایشان متلک گفته و با من جزوی بود کرد. گفتم تو برمد هستی برو پسرت را بفرست، سپس دادگاه قرار وثیقه مبلغ بیست میلیون ریال درباره وی صادر به علت اعزز

رأی اصراری کیفری ۱۷-۸۷۳
درآید دادگاه عمومی در صورتی اصراری محسوب و در هیأت عمومی دیوان عالی کشور مطرح می شود که مرتعج تجدیدنظر آن دیوان عالی کشور باشد.
شماره رأی: ۱۷-۸۷۳/۹-۲۱
شماره پرونده: ۱۷-۸۷۳/۲۱
شماره جلسه: ۱۷-۸۷۳-۲۸
علت طرح: اختلاف نظر شعبه سوم دادگاه انتظامی قضات به گانشینی از شعبه دیوان عالی کشور با دادگاههای عمومی تهران
موضوع: قتل عمد، قتل غیرعمدی
در ساعت ۹/۳۰ روز سه شنبه ۹/۲/۷۸ جلسه هیأت عمومی شعبه کیفری دیوان عالی کشور به ریاست حضرت آیت الله محمد محمدی گیلانی رئیس دیوان عالی کشور و باحضور جانبان آقایان قضات دیوان عالی کشور و نماینده جناب آقای دادستان کل کشور تشکیل و با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید رسیت یافت.
رئیس: دادنامه شماره ۱۷-۸۷۳/۲-۳۰-۲۹ دادگاههای انتظامی قضات به گانشینی شعبه دیوان عالی کشور به تصدی جناب آقای علی شاهرخی رئیس و جناب آقای یوسف بیزدانی مستشار مطرح است.
جناب آقای بیزدانی دادنامه شعبه را فرائت فرمایند.
خلاصه جریان پرونده: همان طور که در گزارش قبلی بیان گردیده است برای محتویات پرونده در ساعت ۱۶ مورخ ۳/۲۸ تنزعی در خیابان دهتری اول به وقوع

یک رای، یک تجربہ

نظریہ کئی آفی قاسمیان دادیار دیوان عالی کشور اجمالاً مبنی بر ابرام رای، مشاورہ نموده چنین رائی میں دهد: باعثیت به جامع اوراق پرونده در اینکے متهم در اثر درگیری و منازعہ با مرحوم «ات» (کہ سابقہ بیماری و سکته قلبی داشته) باعث مرگ وی شدہ جا ہیچ گونہ تردیدی نیست الہابہ بالحظ اینکے آگاہی متهم بسابقه بیماری مقتول احرار نگرددیده، با عدم انطباق مورد با پندت مادہ ۲۰۶ قانون مجازات اسلامی قتل مذکور شبه عمد تشخیص و با این ترتیب قاتل مسؤول پرداخت دی کامل یک مرد مسلمان در حق اولیاء خواهید بود. با توجه به مراد مساجد اسلامی با رعایت مواد ۲۹۵ و ۳۱۸ از قانون به مراد تجدیدنظر خواستہ از حیث تعین میزان داده (پنج درصد از دی کامل) مخدوش تشخیص داده می شود کہ چون دادگاه بدیوی نظریہ این شعبہ به جانشینی از شعبہ دیوان عالی کشور را درخصوص مورد پذیرفتہ و رأی اصراری صادر کرده است، پرونده در اجرای پذیرفتہ مذکور فرستاده می شود.

رئیس۔ جناب آفی عروجی

جملہ ای راجناب آفی پذیرانی مطرح فرمودنکہ اولیاء دم تقاضای دیہ کرده اند اگر این حرف درست باشد یعنی خود آنها هم از مسئلہ قتل عمدی بسودن صرف نظر کرده باشند و تقاضای دیہ کنند و یا اینکے مرد باشند چون دادگاه عموی چہ به کل دیہ محکوم کند و چہ ببعض از دیہ، این پرونده قابل طرح در دیوان عالی کشور نخواهندش و باید در دادگاه تجدیدنظر مطرح می شد در نتیجه از موارد اصراری از این جھت به نظر نمی رسد و قابل طرح در دیوان تلقی نمی شود.

رئیس۔ جناب آفی شبیری

دو جھت به نظریہ رسد و بر این اساس فکر می کنم قابل طرح نباشد. یکی این کہ بگویند قتل عمد است آیا موجب می شود کہ تجدیدنظرش با دیوان عالی کشور باشد مثلاً شخص با مرگ طبیعی مرد و وارث او بگوید این شخص را قائل عمدی می دانم چون او پارسال پدر من را فحش داده و این فرد امسال مرد است معلوم می شود معنای قتل عمد را نہی داند. دادگاه باید او بگویند کہ شما می گوید قتل عمد است می خواهید بگویند کہ با جو بیوی را سرش زد و خبره مغزی شد، خفه اش کرده، چاقو زده است، شما چہ ادعایی دارید؟ طبق محتویات پرونده چنین ادعائی نشده است ولذا تعیین اتهام هم تمامًا به عنوان قتل غیر عمد شده است. قراری کہ در حقیقت صادر شدہ به عنوان قتل غیر عمد است بنابراین اتهام قتل عمد نیست و بلکہ قتل رافضی و می گویید این شخص شروری است و چاقو کشی دارد و بنواییں مردم تعجیز می کند پس بنابراین این شخص قاتل عمد است در حالی کہ نمی توان به صرف گفتن قبول کرد و جھت دیگر اینکہ در راستی ایقای وظیفہ الہی و اسلامی ریختہ نقض کرده روشن بیان نکردن کہ چہ هست و گفته اند کہ تعیین دیہ به مقدار ۵ درصد از دیہ کامل در حق اولیاء دم، با فرض مؤثربودن عمل متهم در قتل مژبوره همیزان ناقد مینا و موقیعت قانونی است ولی بیان نشده کہ بالآخر چہ، نظر شعبہ دیہ کامل است یا اینکہ بفرض اینکہ مؤثر باشد شبیہ تصاصم باید نصف به نصف باشد کلام یک از اینها است کہ می گویند با فرض این جھت به نصف باشد خود شعبہ این فرض را قبول دارد یا قبول ندارد. اینجا نظر شعبہ

با اعادہ پرونده به مجتمع قضایی امور جنایی، پرونده امریہ شعبہ ۱۶۰۳ دادگاه عمومی تهران ارجاع شدہ و دادگاه مرجوع الہ متهم را احضار و از مشارکیه تحقیق و به اتهام ارتکاب قتل شبه عمد (تبییب) با میزان پنج درصد مسؤولیت مرگ متوفی تعیین اتهام نموده و با استعمال مدافعت وی و اخذ آخرین دفاع و ختم رسیدگی میادارت به صدور رای نموده خلاصہ آن چنین است:

رأی دادگاه۔ درخصوص اتهام «ات» دایر بر قتل شبه عمدی (بالتبییب) با میزان پنج درصد مسؤولیت مرگ متوفی با توجه به تحقیقات به عمل آمده، دفاعیات متهم و نظریہ کمیسیون پژوهشی قانونی و علت تام تعیین شده که سکته قلبی بوده، متوفی هیجان ناشی از نزاع پنج درصد مؤثر در ایجاد سکته بوده است، برهنگاری متهم محجز است و عمل وی مطبق با مواد ۳۱۶ و ۳۱۸ از قانون مجازات اسلامی با رعایت مواد ۲۹۷ و ۲۹۵ از قانون فوق الذکر و رای ایجاد شعبه دیوان عالی کشور به لحاظ اینکه مسؤول شناختن متهم خارج از میزان حدود مسؤولیتی که ناشی از فعل وی می باشد مبنای قانونی ندارد، متهم موصوف را به پرداخت ۵ درصد از دیہ کامله مرد مسلمان در حق اولیاء دم محکوم می نماید.

دادگاه در تاریخ ۱۸/۱۱/۷۶ متهم را احضار و به اتهام ارتکاب قتل شبه عمدی در اثر نزاع و ایجاد هیجان متنهی به سکته قلبی تعیین اتهام نموده و مدافعت وی را که همان اظهارات قلبی می باشد استعمال و با تفہیم اتهام مجدد تسبیب در جنایت نسبت به مرحوم «ات» در اثر منازعه متنهی به هیجان و سکته قلبی به میزان ۵ درصد به متهم تا آخرین دفاع خود را بیان نماید، متهم دفاعاً گفته است من چیزی به او نکشم و گناهی نکردم، سپس دادگاه ضمن ختم رسیدگی برایر دادنامه شماره ۱۴۴-۱۲/۲۸: درخصوص اتهام «ات» به ارتکاب قتل شبه عمدی تسبیب در جنایت به میزان ۵ درصد از اینجا که به شرح نظریہ کمیسیون پژوهشی هیجان و استرس می تواند سبب حمله قلبی شود نتیجه گیری می شود که هیجان ناشی از نزاع در بروز حمله قلبی ۵ درصد مؤثر بوده است لذا برحسب شکایت اولیاء دم و ... به شرح رأی صادره با احرار برهنگاری متهم در این حد مستند است که میزان ۵ درصد از قانون مجازات اسلامی و رعایت مواد ۲۹۷ و ۳۱۸ از قانون ۳۱۶ و ۳۱۸ از قانون مذکور متهم را به پرداخت ۵ درصد از دیه کامل مرد مسلمان در حق اولیاء دم می نماید. در باب اتهام دیگر وی دایر به ارتکاب قتل عمدی به جھت انکار متهم و فقد دلیل رأی برای ریاست پرونده می نماید. اولیاء دم متوفی به حکم صادره اعتراف و تجدیدنظر خواهی نموده، پرونده از اتهام ایجاد نزاع استان تهران مستقر در دادگاه انقلاب اسلامی تهران مطرح و برایر دادنامه ۱۴۵-۶/۱۲/۷۷: با استدلال اینکه رأی دادگاه اصراری بوده رسیدگی به موضوع را در صلاحیت دیوان عالی کشور تشخیص و با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال، جھت رسیدگی به این شعبہ ارجاع شدہ است.

مطابق قانون اخیر

آیین دادرسی دادگاهها اگر کسی از مسؤولیت به پرداخت دیه درخواست تجدیدنظر داشته باشد چنین درخواستی در دیوان عالی کشور قابل تجدیدنظر نیست

خانم «ات» احد از اولیاء دم متوفی به حکم صادره اعتراف و تجدیدنظر خواهی نموده، پرونده در شعبه ۱۶۰۳ دادگاه تجدیدنظر استان تهران مستقر در دادگاه انقلاب اسلامی تهران مطرح و برایر دادنامه ۱۴۵-۶/۱۲/۷۷: با استدلال اینکه رأی دادگاه اصراری بوده رسیدگی به موضوع را در صلاحیت دیوان عالی کشور تشخیص و با صدور قرار عدم صلاحیت پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال، جھت رسیدگی به این شعبہ ارجاع شدہ است.

خلاصہ لا یحکم اعترافی این است که مقتول مورد هنک حیثیت خانوادگی و مراجحت های مکرر متهم که فردی اوپیاش و ولگرد است قرار گرفته و نهایاً منجر به قتل عمد پدرم گردیده و این قتل نتیجه عمل حرام و زشت متهم می باشد انتظار داریم، به نحو مقتضی اقدام لازم معمول تا خون پدرم که در راستای ایقای وظیفہ الہی و اسلامی ریخته شده بیهوده به هدر نزد و اضافه شده متهم بعد از قتل پدرم به شراحت و جنایات دیگری دست زده و چند مورد از شماره پرونده ها در رابطہ با شراحت و چاقو کشی در سالهای ۱۳۷۶ و ۱۳۷۵ و سالهای دیگری و سیله متهم را اعلام کرده است. لا یحکم اعترافی در جلسہ شور قرائت می گردد.

هیأت شعبہ در تاریخ بالا تشکیل گردیدگی بس از قوات گزارش آفای یوسف یزدانی عضو میز و اوراق پرونده و به شعبہ دیگر دادگاه عمومی تهران ارجاع می نماید.

یا نادرست، بنابراین نمی‌توان به دادگاه تجدیدنظر ارجاع کرد اما دادگاه عمومی گفته برایت و دیوان عالی کشور هم تأیید کرده در این قسمت باید به دادگاه تجدیدنظر برود، آیا از نظر اصول کلی درست است که قسمتی از پرونده را رسیدگی کنیم و قسمت دیگری را به دادگاه تجدیدنظر پفرستیم؟ گاهی در بعضی از پرونده‌ها ۲۰ تا ۲۴ درصد از کل دیه را می‌دهند و گاهی به نسبت ۱۰ تا ۲۰ درصد حکم به پرداخت می‌دهند، در مورد این مساله که مبنی به آن ملزم و دستگاه‌های قضایی است و هر دادگاهی یک جور رأی می‌دهد بهتر نیست که دیوان عالی کشور و هیأت عمومی درابین مورد تعیین تکلیف کند.

رئیس - جناب آقای شاهرخی

در اینکه حکم دیه در صلاحیت دیوان نیست و اگر بدوان صادر شود این از بدلیهات است، ماده ۲۱ مذکور اینکه در صلاحیت دیوان عالی کشور است احصاء مواردی راکه در صلاحیت دیوان عالی کشور است موردی کرده، در خصوص مورد و رأی ثانی، رأی اولی که موردی نیست در صلاحیت آن کسی حرف ندارد چون رأی متنضم برایت از قتل عمد و یکی اینکه در رابطه با قتل غیرعمد هم دیه ای به این میزان صادر کرده و به میزانی که گفته اند تأیید داشته است پس صلاحیت دیوان در مرحله اول سوال و بحث نیست و در مرحله ثانی که راجع به آن قطعی شد و ما هم قبول داریم و نمی‌گوییم رأی ثانی هم به خاطر اختراض به برایت از اعدام به دیوان آمده، چون آن تمام شده است، اگر صلاحیت دیوان را پندرفتیم به این لحاظ است که بحث اصرار است چون قبل از دادگاه راکه در مقام رسیدگی ثانی بودیم نقض کردیم و به شعبه دیگر دادیم و آن شعبه اصرار کرد و ماخودمان را صالح نمی‌دانستیم یعنی اگر یک رأی بدوا صادر شود مثلاً راجع به تصادف رانندگی باشد یا اینکه در خصوص مانع فیه اولیای دم نمی‌گفتند که عدماً کشته و ادعایی واهی به قول حاج آقا شبیری نمی‌کردند و دادگاه هم رأی در خصوص برایت صادر نمی‌کرد، اختراض هم صرفاً راجع به میزان دیه بود که مارد می‌کردیم. علت اینکه در خصوص مورد مانع فیه اصراری تلقی کردیم به خاطر اینکه این رأی قبل از مقام صلاحیت نقض شده و در مقابل نظر ما دادگاه ایستاده و اصرار شدوات است.

رئیس - آقایانی که قابل طرح می‌دانند دستشان را بلند کنند.
رئیس - اکریست قابل طرح در هیأت عمومی دیوان عالی کشور تخصیص ندادند، ختم جلسه را اعلام می‌کنم.
رأی شماره: ۱۳۷۸/۹/۲-۱۷ هیأت عمومی شعب کفری دیوان عالی کشور (اصراری)

با توجه به این که ماده ۲۱ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب، موارد قابل طرح در هیأت عمومی دیوان عالی کشور را تعیین نموده و محاکومیت به پرداخت دیه، موضوع اختلاف دادگاه‌های عمومی و شعبه سوم دادگاه عالی انتظامی قضايان از موارد مزبور نیست و طبق بندج ماده ۲۴ قانون فوق الذکر رأی دادگاه عمومی در صورتی اصراری محسوب و در هیأت عمومی مطرح تجدیدنظر آن دیوان عالی کشور باشد. دادگاه شماره ۱۶۰۳ دادگاه ۱۹۵۰/۸/۷۷ صادره از شعبه ۱۷ هیأت عمومی شعب کفری تهران قابل طرح در هیأت عمومی تشخص داده شدند، بنابراین پرونده مربوطه از دستور کار هیأت مزبور خارج و جهت اقدام مقتضی به شعبه سوم دادگاه عالی انتظامی قضايان ارسال شود.

هیأت عمومی دیوان عالی کشور (شعب کفری)

قابل طرح در هیأت عمومی است به شرطی که قابل تجدیدنظر در دیوان عالی کشور باشد.

نه رحکمی که به اصلاح دادگاه صادر کند و کسی نسبت به آن حکم درخواست تجدیدنظر کند و رسیدگی در دیوان عالی کشور در هیأت عمومی صورت گیرد. بندج ماده ۲۴ چنین اجازه‌ای نمی‌دهد یعنی باستی من جمیع جهات کلیه مقررات مراقبات شود علاوه برآن در این بندج ماده ۲۴ صریحاً ذکر شده که در صورتی که رأی دادگاه مخالف شعبه اصراری مطلع شده فقط نیست به غیرعمدش شعبه دیوان عالی کشور استدلال دادگاه مرجعه الی را پندرد یعنی اگر شعبه دیوان عالی کشور استدلال دادگاه مرجعه الی را پندرد را پندرد یعنی اگر شعبه دیوان عالی کشور استدلال دادگاه بعدی را پندرد تأیید می‌کند و این حکم قطعی می‌شود و براحت از قتل عمده که ابرام شده و غیرقابل تجدیدنظر می‌باشد، این بخش از دادنامه که به دیوان عالی کشور آمده و جاهت قانونی جهت رسیدگی نداشته و قهراً باید به دادگاه تجدیدنظر استان محول می‌شود و در نتیجه پرونده نمی‌تواند اصراری تلقی شود و قابل بررسی در دیوان عالی کشور نیست.

رئیس - جناب آقای سپهوند

همان طور که آقایان فرمودند حکم دادگاه شامل دو

قسمت است، یک قسمت برایت از قتل عمده و دیگر محکومیت معادل ۵ درصد دیه کامل، در مورد براحت از قتل عمده شعبه محترم سوم دادگاه عالی انتظامی قضايان حکم را تأیید کرده و براحت از قتل عمده تأیید شده و قطعی است، ولی در مورد محکومیت به پرداخت دیه حکم را نقض کرده، البته همان طوری که فرمودند به طور صریح معلوم ننموده اند که بالآخر اقدام متمم دخالتی در وقوع قتل دارای ندارد؟ فقط بروز مسأله ۵ درصد حکم را نقض کردنده که در آخر جریان وقتی پرونده را می‌خواهند به هیأت عمومی ارجاع دهند آنچه می‌فرمایند که نظمنان این است که باستی دیه کامله پرداخت شودن هم ۵ درصد و این را قبل مطற نکرده اند.

این ایرادی که حاج آقای شبیری فرمودند به نظم با طرح موضوع به عنوان برات از قتل عمده و تأیید اشکال قابل توجه نباشد، به هر حال عنوان شده و دادگاه هم براحت صادر کرده، براحت هم مورد تأیید واقع شده و دیگر

نمی‌توانیم از این بابت بگوییم که قابل طرح نیست. پس نقض شعبه به لحاظ اختلاف نظری است که با دادگاه در مورد میزان دیه دارد. دادگاه مرجعه الی متعارض براحت نشده چون قطعی است، در مورد محکومیت به پرداخت دیه همان حکمی را صادر کرده که دادگاه قبلي صادر کرده یعنی محکوم به ۵ درصد کرد. از این حکم یکی از اولیای دم درخواست تجدیدنظر کرده اولاً معلوم نیست که اولیای دم حق دارند و از براحت می‌توانند درخواست تجدیدنظر را درآورند. برفرض اینکه درخواست تجدیدنظر اولیای دم را در مورد محکومیت هم بپندریم یکی از اولیای دم از این محکومیت به ۵ درصد درخواست تجدیدنظر کرده است، مطابق قانون اخیر آین دادرسی دادگاهها مواردی که دیوان عالی کشور بوده و دادگاه که این اصولاً قابل طرح در دیوان عالی کشور بوده و دادگاه عمومی در این قسمت برایت داده چون بعضی از حضرات فرمودند محرز نیست و برایت داده چون بعضی از حضرات فرمودند تجدیدنظر کرده است، مطابق قانون اخیر آین دادرسی دادگاهها مواردی که دیوان عالی کشور مرجع تجدیدنظر هست مشخص شده، اگر کسی از محکومیت به پرداخت دیه درخواست تجدیدنظر کرده از دیوان عالی کشور قابل تجدیدنظر نیست.

وقتی بندج ماده ۲۴ می‌گوید: «اگر دادگاه در غیر از مواردی که در ماده ۲۳ قيد شده حکم اصراری صادر کند

به نظر من روشن بیان نشده و از این جهت به نظرم دارای اشکال می‌باشد به علاوه معتقدم که باید در دادگاه تجدیدنظر رسیدگی کند چون اتهام، انهام قتل غیرعمد است لذا قابل طرح نمی‌دانم.

رئیس - جناب آقای افشاری

شعبه محترم دیوان عالی کشور در اولین مرحله رسیدگی یک بخش از دادنامه اصراری صادر از دادگاه بدوان را که قتل عمده باشد تبرئه را ابرام کرده و در نتیجه حکم در این خصوص قطعی شده فقط نیست به غیرعمدش درخصوص پرداخت بخشی از دیه اختلاف نظر با دادگاه بدوان داشته لذا مجدد پرونده به دیوان عالی کشور ارسال و درخصوص پرداخت دیه مسأله مطرح شده چون حکم براحت از قتل عمده که ابرام شده و غیرقابل تجدیدنظر می‌باشد، این بخش از دادنامه که به دیوان عالی کشور آمده و جاهت قانونی جهت رسیدگی نداشته و قهراً باید به دادگاه تجدیدنظر استان محول می‌شود و در نتیجه پرونده نمی‌تواند اصراری تلقی شود و قابل بررسی در دیوان عالی کشور نیست.

رئیس - جناب آقای سپهوند

با توجه به ماده ۲۱ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و ۲۴ قانون رأی دادگاه عمومی در صورتی اصراری محسوب و در هیأت عمومی مطرح می‌شود که مرجع تجدیدنظر آن دیوان عالی کشور باشد